

פיתוח קורסים וטכנולוגיות למידה

פיתוח קורסים אקדמיים ללמידה מרחוק – ליבת העשייה האקדמית באוניברסיטה הפתוחה – מנוהל במסגרת דיקנט הפיתוח וטכנולוגיות למידה בראשות פרופ' שרה גורירוזנבלט. תהליך הפיתוח מורכב ורב-שלבי, ומעורבים בו אנשי או"פ רבים – חברי סגל אקדמי, עורכים ואסיסטנטים בעלי ידע וניסיון בהכנת חומרים ללמידה עצמית, וכן חוקרים ממוסדות אקדמיים אחרים.

ספרי הלימוד הקלאסיים של האו"פ הם תשתית לקורסים הנלמדים במרבית המוסדות להשכלה גבוהה בארץ. הם נכתבים במיוחד עבור הסטודנטים של האו"פ ומשלבים עזרים דידקטיים רבים בתוכני הלימוד, כגון: שאלות, סיכומים, הערות והפניות. מלבד דגם ייחודי זה נפרסה בשנים האחרונות באו"פ מניפה רחבה של דגמי קורסים שונים, שכל אחד מהם ייחודי באופן הצגת התכנים האקדמיים והליווי הפדגוגי הניתן ללמידה. מרבית הקורסים מבוססים על ספרים ועל חומרי למידה מודפסים. עם זאת משנה לשנה גדל היקף חומרי הלימוד המוצעים בפורמט דיגיטלי: קורסים מצולמים בווידיאו, מקראות וספרים אלקטרוניים. אנשי מקצוע בהוצאה לאור שותפים בהפקת הספרים וחומרי הלימוד וכן בהפקת החומרים האלקטרוניים לסוגיהם ובטכנולוגיות למידה. היחידה לפיתוח אקדמי ערכה השנה כנס הווקרה לעורכות ולעורכים של האוניברסיטה הפתוחה בנושא "עורכים כסוכני תרבות".

קורסים שאושרו לפיתוח בתשע"ד

המחלקה להיסטוריה, לפילוסופיה ולמדעי היהדות

מבוא למחשבת ישראל
משטרים בפוליס היוונית

בימי שואה ופקודה (שכתוב)

מבוא לארכיאולוגיה של ארץ ישראל (שכתוב)

המחלקה לספרות, ללשון ולאמנויות

זרמים ותנועות באמנות מודרנית: המאה ה-19
מבוא לשירה

זוגות מיועדים ביצירתו של עגנון (שכתוב)

יסודות חקר השפה (שכתוב)

המחלקה לחינוך ולפסיכולוגיה

מטאקוגניציה: חשיבה על חשיבה

התנסות בשדה: קורס מלווה פרקטיקום (תואר שני)

התנסות בשדה: היבטים מעשיים ואתיים (תואר שני)

סוגיות בניהול בית ספר (תואר שני)

סמינר תזה א + ב (תואר שני)

תהליכים קבוצתיים (תואר שני)

המחלקה לניהול ולכלכלה

ניהול אסטרטגי (שכתוב)

ניהול בין-לאומי (שכתוב)

ניהול אסטרטגי של מערכות מידע (שכתוב) (תואר שני)

מנהיגות בארגונים (שכתוב) (תואר שני)

המחלקה לסוציולוגיה, למדע המדינה ולתקשורת

המשפט החוקתי של ישראל

סדנה בכתיבת נייר מדיניות לתואר ראשון

מגמות בחברה הישראלית (שכתוב)

תקשורת, טכנולוגיה, חברה, תרבות (שכתוב)

מושגי יסוד ביחסים בין-לאומיים (שכתוב)

סוגיות יסוד בלימודי גלובליזציה (תואר שני)

השביתה כמאבק דמוקרטי (שכתוב) (תואר שני)

המחלקה למתמטיקה ולמדעי המחשב

השלמות בחשבון אינטגרלי

סמינר מחקר: נושאים בהנדסת תוכנה (תואר שני)

המחלקה למדעי הטבע והחיים

אלקטרוניקה מתקדמת

מבט על ננו-חומרים

מבוא לאוקיינוגרפיה

נושאים נבחרים בנוירוביולוגיה

התא: מבנה ופעילות (שכתוב)

עולם הכימיה (שכתוב)

פילוסופיה של המדע (שכתוב)

פרקים בפסיקה מודרנית (שכתוב)

מעבדה בפסיקה ג

קריאה ביקורתית של מאמרים ותכנון מחקר

מבוא לחשיבה רפואית (תואר שני)

קורסים מצולמים

קורסים במתכונת של הרצאות מצולמות יכולים להחליף את ספר הקורס או חלקים ממנו וכן את מדריך הלמידה. עד היום הופקו כ-60 קורסים כאלה (מחציתם קורסים מצולמים במלואם). התוכן הלימודי מוצג בצורה ויזואלית ודינמית, ונוכחות המרצה יוצרת תחושה של מפגש עמו. מתכונת זו היא דרך חלופית ומהירה יחסית לפתח או לעדכן קורס באו"פ. במהלך השנה הסתיימו או נמצאים בשלבי הפקה הקורסים: "סוגיות יסוד בלימודי גלובליזציה", "מנהיגות בארגונים", "ידיעה ומציאות", "ניהול התפעול 2", "סוגיות בניהול בית ספר", "הסחורה האנושית: עבודת וסחר בעבדים באפריקה וממנה", "מבוא למחשבת ישראל", "מבוא לאוקיינוגרפיה", "שונות בחינוך: היבטים עיוניים ויישומיים", "מבוא לאמנות בארצות האסלאם", "חברות מזרח תיכוניות בהבט השוואתי: מצרים, ישראל, סוריה ולבנון".

ספרים דיגיטליים

עד כה הופקו למעלה מ-400 ספרים בפורמט דיגיטלי זהה למהדורה המודפסת, אשר מופצים לסטודנטים של האו"פ באמצעות אתרי הקורסים, בצד הספרים המודפסים. נוסף על כך, החל השנה פיתוח של ספר דיגיטלי אינטראקטיבי המועשר בסרטים, במאמרים, בשאלות ובהפניות למקורות מידע באינטרנט.

לימודי אנגלית כשפה זרה

השנה הושלמו שכתובי הקורסים "אנגלית רמה A בין תחומי", שכולל טקסטים בתקשורת, בחשבונאות ובעסקים, ו"אנגלית רמה A במדעי הרוח". כמו כן נמשך תרגום לעברית ולערבית של חלקים שונים של ספרי הקורס וחומרי הלימוד המקוונים באנגלית ברמות E-A.

מערכת מניפ"ה

מערכת מניפ"ה (מערכת ניהול הפיתוח האקדמי) תומכת בכל השלבים של תהליכי פיתוח ושכתוב קורסים ביחידה לפיתוח אקדמי - הצעה, עריכה, טיפול בזכויות יוצרים והפקה. המערכת מאפשרת לנהל את מהלך הפיתוח של כל קורס בהיבטים של לוחות זמנים, חומרי לימוד וגורמים מבצעים וכן להציג מבט כולל לפי מחלקות, שלבי פיתוח, גורמים מבצעים, סוג הפיתוח (חדש/שכתוב) ועוד. כחלק מהטמעת המערכת ניתן השנה מענה ראשוני לתכנון רב-שנתי של פיתוח קורסים, והוגדרו דוחות תפעוליים למדורים השונים.

הפקת כותרים חדשים של האוניברסיטה הפתוחה

סוג	כותרים	עמודים
ספרי לימוד בהפקה סופית	59	20,798
ספרי לימוד בהפקה זמנית	36	8,911
מקראות ומדריכי למידה בהפקה סופית	3	1,078
מקראות ומדריכי למידה בהפקה זמנית	96	25,923